

ਕਾਕੇ

[ਪਰਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਇਕ ਪੁਲੀਸ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਹੈ। ਇਕ ਪੁਲੀਸ ਅਫ਼ਸਰ ਆਪਣੇ ਉਤਲੇ ਅਫ਼ਸਰ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ—‘ਹਾਂ ਜਨਾਬ, ਸਭ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ...ਉਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੀਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ...ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹਦੈਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ...ਜਨਾਬ ਗ਼ਲਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਹ ਖ਼ਾਸ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਕਾਕੇ ਨੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਏ...ਜੀ ਉਸ ਕੁੜੀ ਕੋਲੋਂ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿਲਵਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸਿਰਫ਼ ਛੇੜਖਾਨੀ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ...ਹਾਂ ਜਨਾਬ, ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਰੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਰਹੇ...ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਹੈ...ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਤੁਹਾਡੇ ਹੁਕਮ ਮੁਤਾਬਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਹੈ...ਜੈ ਹਿੰਦ ਜਨਾਬ।’ ਫੋਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਜੋ ਫੋਨ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਦਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੋਲਦਾ ਹੈ—]

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਜੈ ਹਿੰਦ ਜਨਾਬ।

ਅਫ਼ਸਰ : ਕੌਣ ਹੋ ਤੁਸੀਂ...ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਏ ਹੋ...ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਮੈਂ ਇਕ ਰੀਟਾਇਰਡ ਸਕੂਲ ਮਾਸਟਰ ਹਾਂ...ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਏ ਤੇ ਇਕ ਅਰਜ਼ ਕਰਨੀ ਏ।

ਅਫ਼ਸਰ : ਕੀ ਅਰਜ਼ ਕਰਨੀ ਏ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਜਨਾਬ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਢਾਣੀ ਏ...ਉਸ ਢਾਣੀ ਦੇ ਗੁੰਡੇ ਰਾਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਨੇ...ਆਵਾਜ਼ੇ ਕੱਸਦੇ ਨੇ ਤੇ ਹੋਰ...।

ਅਫ਼ਸਰ : ਹੋਰ ਕੀ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਛੇੜਖਾਨੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੋਂ...।

ਅਫ਼ਸਰ : ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੋਂ ਕੀ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਉਹ ਕਾਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਦਾਅ ਲੱਗਣ 'ਤੇ...।

ਅਫ਼ਸਰ : ਦਾਅ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕੀ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫੇਰ...।

ਅਫ਼ਸਰ : ਤੇ ਫੇਰ ਕੀ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸਮੂਹ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਦੇ ਨੇ...ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਨਾਲ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਫ਼ਸਰ : (ਕੁਝ ਸੋਚ ਕੇ) ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ...ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਗਈ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਜਾਣਾ ਸੀ ?

ਅਫ਼ਸਰ : ਬਜ਼ੁਰਗੋ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕੁੜੀਆਂ ਚਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ...ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇ...ਉੱਝ ਦੱਸੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੀ ਕਰ ਸਕਨਾ ਹਾਂ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ...ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕੋਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਨਾਹ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣੀ ਹੈ।

ਅਫ਼ਸਰ : ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋ...ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਵੀ ਹਾਂ...ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਮੈਂ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(ਕਾਗਜ਼ ਅੱਗੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।)

ਅਫ਼ਸਰ : (ਕਾਗਜ਼ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ) ਬੰਟੀ ਸਪੁੱਤਰ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਲਵਲੀ ਸਪੁੱਤਰ ਬੀ.ਕੇ. ਖੰਨਾ ਆਈ.ਏ.ਐੱਸ. ਡਿੱਪੀ ਸਪੁੱਤਰ ਕੇ.ਸੀ. ਅਟਵਾਲ ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. (ਕਾਗਜ਼ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਹਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ) ਬਜ਼ੁਰਗੋ...ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਪਤਵੰਤੇ ਦਾ ਨਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਏ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਲਿਖ ਲਵੋ।

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਅਸਲੀ ਨਾਂ ਨੇ।

ਅਫ਼ਸਰ : ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਏ...ਵੱਡੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਸਾਰੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਅਤੇ ਲਫੰਗੇ ਨੇ ?

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਏ ਨੇ...ਮੈਂ ਬੰਟੀ, ਲਵਲੀ ਅਤੇ ਡਿੱਪੀ ਦੇ ਨਾਂ ਲਏ ਨੇ।

ਅਫ਼ਸਰ : ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਾਗਜ਼ ਇਥੇ ਛੱਡ ਜਾਓ...ਜੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਇਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ।

(ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਫਸਰ ਕੁਝ ਕਹੇ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਅਫਸਰ : (ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ) ਪਹਿਲੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੇ ਨਹੀਂ...ਫੇਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਲਿਖਵਾਉਣ ਆ ਜਾਂਦੇ ਨੇ...ਅਸੀਂ ਕੀਹਦੀ ਕੀਹਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰੀਏ ?...(ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜਦੀ ਹੈ। ਅਫਸਰ ਫੋਨ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ।) ਕੌਣ ਸ਼ਾਂਤੀ ? ਤੁਸੀਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹੋ...ਕੀ ਕਿਹਾ ਡੌਲੀ ਹਾਲੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਈ...ਪਰ ਡਿਕਰ ਵਾਲੀ ਕੀ ਗੱਲ ਏ...ਕਿਸੇ ਸਹੇਲੀ ਕੋਲ ਰੁਕ ਗਈ ਹੋਣੀ ਏ...ਮੈਂਨੂੰ ਪਤਾ ਏ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਉਹਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਏ...ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੋ ਗਿਆ ਏ...ਤੇਰੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੁੜਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਜਾਣਗੇ...ਡੌਲੀ ਜਦੋਂ ਘਰ ਆਏ ਤਾਂ ਫੋਨ ਕਰ ਦੇਣਾ।

(ਫੋਨ ਥੱਲੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਿਪਾਹੀ ਇਕ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।)

ਸਿਪਾਹੀ : ਜਨਾਬ ਫਲਾਇੰਗ ਸੂਕੈਡ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਕੜ ਕੇ ਲਿਆਏ ਨੇ...ਆਪ ਉਹ ਇਹਦੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗਏ ਨੇ।

(ਅਫਸਰ ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਉੱਤੋਂ ਥੱਲਿਓ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।)

ਅਫਸਰ : (ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ) ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ਤੇਰਾ ?

ਨੌਜਵਾਨ : (ਗੁਸਤਾਖੀ ਨਾਲ) ਬੋਬੀ।

ਅਫਸਰ : ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਅਸਲੀ ਨਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨ : (ਬੋਝੇ ਵਿਚੋਂ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਇਕ ਥੈਲੀ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ) ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੈ।

ਅਫਸਰ : ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨ : ਮੈਂ ਨਾਂਅ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ...ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਫੀਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਹੈ।

ਅਫਸਰ : (ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ) ਇਹ ਕੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਏ ?

ਨੌਜਵਾਨ : ਇਹ ਗੁਸਤਾਖੀ ਨਹੀਂ...ਵਿਹਾਰ ਏ।

ਅਫਸਰ : ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਏ।

ਨੌਜਵਾਨ : ਜੇ ਮੈਂ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ...ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ? ਜੇ ਮੈਂ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੋਗੇ...ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣ

ਦੀ ਫੀਸ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਲਈ ਚੰਗਾ ਇਹੀ ਏ ਕਿ ਨਾ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਪੁੱਛੋ ਤੇ ਨਾ ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਦਾ...(ਬੜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ) ਕੀ ਮੈਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ?

(ਅਫਸਰ ਦੇਖਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਅਫਸਰ : (ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਥੱਬੀ ਚੁੱਕਦਾ ਹੋਇਆ) ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਦਾ ਕਾਕਾ ਏ...ਬਾਪ ਨੋਟਾਂ ਦੀਆਂ ਥਹੀਆਂ ਘਰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੋਣਾ ਏ ਤੇ ਉਹਦੇ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਥਹੀ ਇਹ...(ਬੋਝੇ ਵਿਚ ਪਾਂਦੇ ਹੋਏ) ਚਲੋ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ? ਡੌਲੀ ਦੀ ਬਰਥ-ਡੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਖਰਚ ਦੇ ਗਿਆ ਏ।

(ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜਦੀ ਹੈ।)

ਅਫਸਰ : (ਫੋਨ 'ਤੇ) ਕੀ ਕਿਹਾ ਡੌਲੀ ਘਰ ਆ ਗਈ ਏ...ਰੋਈ ਜਾਂਦੀ ਏ, ਦੱਸਦੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ...ਉਹਦੇ ਫਟੇ ਕੱਪੜੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੱਸ ਰਹੇ ਨੇ... ਥੱਬੀ ਥੱਬੀ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਨੇ...ਅੱਛਾ ਮੈਂ ਆਉਣਾ ਹਾਂ।

(ਫੋਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਅਫਸਰ : (ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਥਹੀ ਬੋਝੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ) ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁੱਗਲ ਇਹ ਹੈ ਤੇਰੀ ਧੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਕੀਮਤ।

(ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਥਹੀ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।)

ਬਜ਼ੁਰਗ : ਨਹੀਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਾਹਬ...ਜੇ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਰ ਇਕ ਧੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਹ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਰਹਿ ਜਾਏਗੀ।

(ਦੋਨੋਂ ਇਕ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਫਰੀਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।)

ਸਮਾਪਤ